

הכנסת העשרים

יוזמים: חברי הכנסת
יואב קיש
איילת נחמיאס ורבין
מכלוף מיקי זוהר
דוד ביטן
ינון מגל
יחיאל חיליק בר
שלי יחימוביץ'
איתן כבל
דניאל עטר
מיקי לוי
רועי פולקמן
מירב בן ארי

1796/20/פ

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון – פיצוי עבור שירות מילואים לעצמאיים), התשע"ה–2015

1. תיקון סעיף 272 בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 272(א)(2), אחרי "הכנסתו הממוצעת" יבוא "ואולם, אם הייתה הכנסתו הממוצעת ליום, כאמור בסעיף 273, קטנה מ-500 שקלים חדשים, יהיה שיעור התגמול ליום – הכנסתו הממוצעת כשהיא מוכפלת ב-1.25".
2. תיקון סעיף 351 בסעיף 351 לחוק העיקרי, בסופו יבוא:
- "(יב) לא ישולמו דמי ביטוח בעד הזמן שבעדו מגיע למבוטח תגמול למשרת במילואים לפי סעיף 271."

דברי הסבר

עצמאיים רבים נאלצים לשלם מחיר כלכלי כבד ולעיתים אף להעמיד בסכנה ממשית את מקור ההכנסה שלהם, כאשר הם נקראים למילואים. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995 (להלן – החוק), כנוסחו היום, אין פיצוי על הכנסתו הריאלית של המבוטח העצמאי, לעומת המבוטח

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

השכיר, שבכל מקרה, יקבל תמיד פיצוי על הכנסתו הריאלית. כאשר עובד עצמאי יוצא לשירות מילואים, העסק מושבת כי אין מי שיחליף אותו, והתגמול הכספי אינו מכסה את ההפסדים בשל היעדרות, כגון הוצאות משתנות והוצאות קבועות, הכוללות שכר דירה, מסי עירייה, טלפון, משכורות עובדים ועוד. על מנת לתקן את ההפליה נגד העצמאיים המשרתים במילואים, ולא להפקיר את מי שנקרא להגן על המדינה, מוצע לתקן את חוק הביטוח הלאומי כך שהתגמול עבור ימי מילואים של עובדים עצמאיים שהכנסתם החודשית הממוצעת אינה עולה על 15,000 שקלים חדשים יהיה ריאלי, באמצעות הגדלתו בשיעור של 25% מההכנסה הממוצעת. תוספת זו תשולם בעד ההפסדים בגין ההוצאות הקבועות שאינן מתוגמלות כיום בחוק. בנוסף, מוצע לתקן את החוק כך שהמעסיק לא יצטרך לשלם את דמי הביטוח הלאומי בתקופה שבה שוהה העובד במילואים. על פי החוק בנוסחו כיום, על המעסיק להמשיך ולהפריש את תשלומי המעסיק לביטוח לאומי עבור עובד שיצא למילואים. מדובר על תשלום חריג לעומת מקרים אחרים של היעדרות מעבודה. לדוגמה, עבור נשים בחופשת לידה אין המעסיק נדרש לשלם את חלקו בדמי הביטוח.

מטרת הצעת חוק זו היא לתקן את ההפליה המפורטת לעיל, ולהציע שיטה הוגנת ונכונה יותר שתיתן מענה הולם לבעיות של חיילי המילואים העצמאיים, ולהקל על מגזר העצמאיים בעלי עסקים קטנים ובינוניים המעסיקים עובדים המשרתים במילואים. הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת התשע-עשרה על ידי חברי הכנסת יצחק הרצוג וגילה גמליאל (פ/19/1599).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ד' באב התשע"ה – 20.7.15